

Dr inż. Stanisław Deskur (1927–2021) – Wspomnienie*

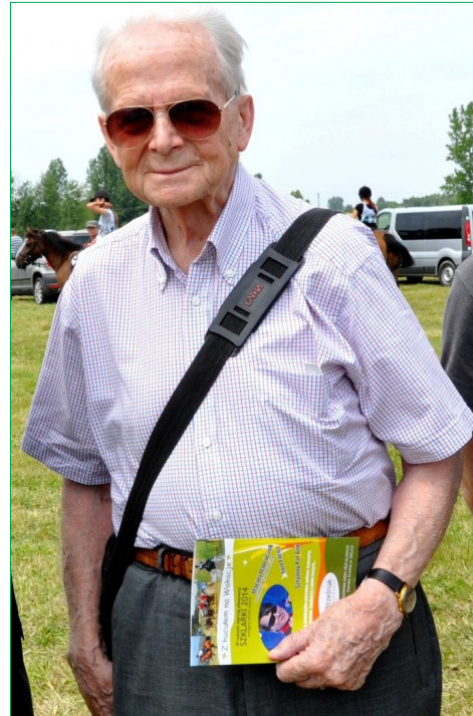
Stanisław Maria* Deskur – wieloletni pracownik naukowy Instytutu Zootechniki, wybitny znawca hodowli koni. Urodzony 8 listopada 1927 r. w Sancygniowie, przeżywszy 94 lata, zmarł 12 września 2021 r. w Krakowie.

Z Zakładem Hodowli Koni Instytutu Zootechniki był związany od 1962 r., a od października 1969 r. aż do grudnia 1987 r., do momentu przejścia na emeryturę był jego kierownikiem.

Działalność Zakładu była ukierunkowana na badania i popularyzację stosowanych na świecie metod hodowli koni pełnej krwi angielskiej i koni wierzchowych. Dr S. Deskur wraz z pracownikami nawiązał ścisłą współpracę z Międzynarodowym Kongresem do spraw hodowli i prób dzielności koni ówczesnych Krajów Demokracji Ludowej. Tam na corocznych spotkaniach prezentował referaty na temat hodowli koni pełnej krwi angielskiej. Na zaproszenie zagranicznych hodowców koni pełnej krwi zapoznał się z hodowlą tych koni we Francji, Włoszech, Niemczech Zachodnich, Stanach Zjednoczonych oraz byłym ZSSR, CSRS i na Węgrzech.

Analizowane przez niego wraz z pracownikami od 1973 r. wyniki prób dzielności ogierów w zakładach treningowych były corocznie publikowane w wydawnictwach własnych Instytutu Zootechniki. Wyniki te służyły również do opracowań zbiorczych w zakresie porównania wartości użytkowej ogierów wyhodowanych w poszczególnych stadninach oraz oceny wpływu reproduktorów pełnej krwi na wymiary i niektóre cechy użytkowe pochodzących po nich ogierów półkrwi.

* Opracowanie na podstawie: Instytut Zootechniki 1950–2000 (2000). Praca zbiorowa pod redakcją Stanisława Płonki. Wyd. IZ, Kraków.

Ważnym osiągnięciem było opracowanie norm żywienia koni, wydane przez PWRiL wspólnie z normami dla innych gatunków zwierząt gospodarskich (wydanie VII 1974 r. – do wydania X 1985 r.). W kierowanym przez Stanisława Deskur Zakładzie zostały również opracowane normy dla koni poszczególnych ras, dla koni i źrebiąt rzeźnych, transportu koni oraz klasyfikacji według wieku (wyd. Komitet Normalizacyjny). Czynny udział w pracach Rady Naukowo-Technicznej przy Ministerstwie Rolnictwa skutkowało opracowaniem planów hodowli poszczególnych krajowych ras koni.

Z inicjatywy pracowników Zakładu Hodowli Koni Instytutu Zootechniki i Akademii Rolniczej w Krakowie w 1979 r. Sekcja Chowu Koni Rady Naukowo-Technicznej przy Ministerstwie Rolnictwa podjęła uchwałę o konieczności

utrzymania polskich huculów jako rasy zachowawczej w celu utrzymania dorobku narodowej kultury materialnej, ochrony ginącego reliktu przyrodniczo-hodowlanego oraz zabezpieczenia wartościowych cech genetycznych właściwych tej rasie.

Dobrze układająca się współpraca z terenową hodowlą zarodową koni znalazła wyraz w równoległym zatrudnieniu w 1982 r. dr. Stanisława Deskura na stanowisku inspektora ds. hodowli koni rejonu południowego, obejmującego stadniny koni małopolskich, śląskich i huculskich.

W 1987 r. w oparciu o wzory francuskie opracowano w ZHK system komputerowy rejestracji koni huculskich, będący pierwszym tego typu opracowaniem dla hodowli koni w kraju.

Po przejściu Stanisława Deskura na emeryturę, kiedy obowiązki kierownika Zakładu Hodowli Koni przejęła dr Iwona Tomczyk-Wrona, w 1994 r. na zebraniu inauguracyjnym, które odbyło się w Instytucie Zootechniki w Balicach, została powołana międzynarodowa organizacja zrzeszająca państwa hodujące konie rasy huculskiej pod nazwą Hucul Horse International Federation (skrót HIF). W powstaniu tej organizacji aktywnie uczestniczyły Austria, Czechy, Polska i Słowacja. Celem jej utworzenia było nawiązanie współpracy między hodowcami koni huculskich, wymiana materiału hodowlanego i zapobieganie wzrostowi spokrewnienia. Prezydentem HIF został wówczas wybrany dr Stanisław Deskur, który pełnił tę funkcję do 2004 r.

Doktora S. Deskura zawsze żywo interesowały sprawy związane z hodowlą koni. Dlatego, pomimo przejścia na emeryturę, dopóki stan zdrowia na to pozwalał uczestniczył w wydarzeniach hodowlanych (wystawach, czempionatach koni, spotkaniach z hodowcami), na które jako uznany w środowisku specjalista był zawsze chętnie zapraszany.

W latach 2003–2006 współpracował z Redakcją „Wiadomości Zootechnicznych” zamieszczając cykl artykułów poświęconych historii hodowli koni w Polsce.

Posiadał także bardzo bogatą wiedzę hi-

storyczną, zwłaszcza z zakresu powstań narodowych i dziejów dawnych Kresów Polskich. Był uczestnikiem szeregu inicjatyw edukacyjnych. Współpracował z Radą i Zarządem powiatu oraz Starostwem w Staszowie przy realizacji projektów wymiany młodzieży z Ukrainą z programu Narodowego Centrum Kultury. Był również członkiem redakcji kwartalnika „Powiat Staszowski”, zamieszczając w nim własne artykuły.

Został odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Od 1989 r. był Kawalerem Honoru i Dewocji Zakonu Świętego Jana Jerozolimskiego. Przez wiele lat pełnił funkcję członka Komisji Badawczej Związku Polskich Kawalerów Maltańskich.

W stosunku do pracowników i osób z którymi współpracował był zawsze życzliwym, pełnym kultury człowiekiem. Zachowamy Go w naszej pamięci jako człowieka na wskroś prawego i prostolinijnego, gorącego patriotę, godnego rzeczywistego uznania.

Iwona Tomczyk-Wrona

dr inż. Stanisław Deskur z żoną

Kolekcja książek rodziny Deskurów z Sancygniowa wchodząca w skład księgozbioru Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach została włączona do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Składa się z 2670 pozycji, z których najstarsza, dotycząca historii Polski pochodzi z 1571 roku.

S. Deskur. Hodowla koni w Polsce (VI). *Wiad. Zoot.*, 2004, XLII, 3: 67–70